

Saqqummersitsineq Umiarsuit//Skibene pillugit ilinniusiat Nuummi Eqqumiitsulianik Saqqummersitsiviup Nunatta Katersugaasiviata Allagaateqarfiatalu suleqatigiinnerisigut aaqqissuunneqarput.

8.-10. klassini GUX-imilu inuiaqatigiilerinermi atuartitsissutissatut tulluussagaapput. Qitiutinneqartoq tassaavoq atuartut najoqqutassanik ujaasinermik ilinniarnissaat; sumi qanorlu paasissutissat ilisimasallu ujarneqarsinnaappat. Ilinniusiat taamaalillutik ilinniarnertuunngorniarfinni annertunerusunik namminersuutigalugit suliaqarnerni periuserisanut attuumassuteqarput.

Ingerlatsineq Nuummi Eqqumiitsulianik Saqqummersitsivimi pisassaaq, tassanilu sulisut ilaata atuartut nassuaattassavai suliaqarnerannilu malinnaavigisassalugit.

SIUNERTAQ

Taamatut suliaqarnerup siunertarivaa, atuartut allagaatinik ilisimasassanillu allanik ujartuinissamut suleriaaseqarnissamullu ilikkarnissaat taamatuttaarlu atortussaminnut toqqakkaminnut tunngatillugu isummersorsinnaanissaat. Atuartut angusassarissavaatbaar allagaatit saqqummersitalu imaasa paasillugit ilikkarnissaat, qanorlu eqqumiitsuliat – soorlu imarsiornermut tunngasut – oqariartuutaat paasillugillu isummerfisisinnaanissaat.

NASSUIAAT

Suliassaq saqqummiinertalik suleqatigiikkaarluni ingerlaneqassaaq. Atuartut Nuummi Eqqumiitsulianik Saqqummersitsiviata saqqummersitaani – Umiarsuit/Skibene – suliaqassapput kingornalu suliatic ilaminnut saqqummiutissavaat. Suleqatigiit tamarmik immikkut allagaatinik assigiinngitsunik imalinnik karsimik pisapput. Taakkunnilu karsini saqqummiinissaminut paasissutissanik atortussaminnik ujarliissapput. Suliaq ingerlanerani soqutigisatik naliliisinnaassusertillu aallavigalugit allagaatit atorsinnaasatik toqqassavaat; qanoq sumilu paasissutissat pissarsiarinerlugit misilisaavaat.

Undervisningsmaterialet til udstillingen Umiarsuit//Skibene er udviklet i et samarbejde mellem Nuuk Kunstmuseum og Arkivet ved Grønlands Nationalmuseum & Arkiv.

Forløbet er målrettet samfundsfagene og historie i 8.-10. klasse samt på GUX. Omdrejningspunktet er kildebrug; hvor og hvordan eleverne finder oplysninger og viden. Herved lægger undervisningsforløbet sig op ad projektarbejdet og de større selvstændige opgaver i gymnasiet.

Forløbet foregår på Nuuk Kunstmuseum og en medarbejder vil introducere, sætte eleverne i gang og følge forløbet.

FORMÅL

Formålet med dette forløb er, at eleverne arbejder med at søge og strukturere viden, samt kan forholde sig til, hvilke kilder, de har brugt.

Desuden opnår eleverne viden om, hvad et arkiv og et arkivalie er, og lærer at forholde sig til de fortællinger, kunstværkerne indeholder, fx i marinemaleriet.

BESKRIVELSE

Forløbet består af gruppearbejde med en fremlæggelse. Eleverne arbejder i udstillingen Umiarsuit//Skibene på Nuuk Kunstmuseum og bagefter fremlægger de for hinanden på museet. Hver gruppe får en arkivkasse med forskelligt kildemateriale udleveret. I denne skal de søge informationer til deres fremlæggelse. Eleverne skal gennem forløbet bruge deres interesse som redskab og vurdere kildebrug; hvordan de finder oplysningerne, og hvor får de dem fra.

Eleverne arbejder med arkiver, historiske dokumenter, og kunst som kilder til historisk viden. Emnet er havet, der gennem skibene forbinder byerne langs kysten og Grønland med resten af verden.

UMIARSUIT // SKIBENE

ILINNIARTSISUMUT ILITSERSUUT // LÆRERVEJLEDNING

Atuartut oqaluttuarisaanermik pisunik paasiniaanerminni allaagaatit oqaluttuarisaanermut tunngassutillet eqquumiitsuliallu paasiniaanerminni aallaavigissavaat. Sammisami imaq aallaaviussaaq, imarmi tassaammat umiarsuit atorlugit sinerissami illoqarfitt akornanni aammalu Kalaallit Nunaata nunarsuup sinneranut ataqtigiiestsisooq.

Sammisamik suliaqarneq marlunnut immikkoortortalerneqarsinnaavooq; sivikinneq (atuartitsinerit marluk) sivisuneq (atuartitsinerit sisamat).

INGERLATSINEQ

Ingerlatsineq nal.akunnerini marlunni sisamaniluunniit sivissussuseqartinneqarsinnaavoq. Atuartulli pissarsilluarnerpaasarput piffissaqarluarlutik suliaminnut tiguartilluarsinnaaqaaangamik.

Atuartut suleqatigiinnut sisamakkaanut agguataarne-qassapput. Suleqatigiit tamarmik immikkut allagaatinik karsit ilaannik tunineqassapput, taakkulu pillugit saqqummiussinissartik piareersassavaat. Karsip ilua-niissapput toqqortaatit ilaat immikkut allagaatit, kiisalu eqqumiitsuliat najoqqtatut atornissaannut ilitser-suuit. Atuartut ingerlataqarnerminni mobilitik inter-netsiluunniit atorsinnaassanngilaat. Allagaatit atorsin-naasaat tassaapput allattugaatit qanganitsat aammalu qalipakkat umiartornermut tunngasut. Atuartut misis-suinerminni alapernaassusertik atussavaat.

Allattugaatit tamarmik danskisut kalaallisullu allaqqap-put, amerlanertigulli oqaatsip aappaannaa atorlugu assaannarmik allaqqaagaasarlutik. Assaannarmik allas-simasut ilaannikkut paasiuminaassinjaasartut oqaatsilu pisoqarpaluttut isumaat paasiniagassaasassapput. Taama pissuseqarnerat allanngortikkusussimanngi-larput toqqortaatin ujaasinertuik pissuseqarnissaa iluatinnaateqarsorigatsigu. Taamaattumik suleqatigiik-kuutaat katiterneranni pitsaanerpaassaaq kalaallisut danskisullu pikkorissut akuleriissinjaappata.

Suliissaq aalajangersimaqqissaartuussanngilaq, tassa pisariaqanngilaq atuartut aalajangersimaqqissaartumik angusaqarniarnissaat, ilisimasatilli annertunerulersinniarlugin paasiniaanermik ingerlatsisimanissaat pingaarperussalluni.

Forløbet kan tilrettelægges i en kort version (to lektioner) og i en lang version (fire lektioner).

PRAKTIISK

Forløbet kan bookes både som 2 timers forløb og 4 timers forløb. Størst udbytte fås af, at eleverne har god til at fordybe sig.

Eleverne deles i grupper med omkring 4 i hver. Hver gruppe får en arkivæske med et emne, som de skal lave en fremlæggelse om. I arkivæsken er dels udvalgte arkivalier og hjælp til at bruge nogle af kunstværkerne i udstillingen som kilder. Eleverne må ikke bruge mobil eller internet under forløbet. Kilderne eleverne har til rådighed er arkivalier (historiske dokumenter) og marinemalerier. Eleverne skal bruge deres nysgerrighed og være undersøgende.

Arkivalierne er på dansk og grønlandsk, men oftest ikke på begge sprog, og der vil være gammel håndskrift. Når man laver arkivarbejde er dokumenterne oftest kun på et sprog, og man må tyde forskellige håndskrifter og gammelt sprog. Dette har vi valgt at bibeholde, sådan at det minder om hvordan det ville være, at søge efter noget i et arkiv. Derfor vil det være en god idé at dele grupper med nogle, som er stærke på grønlandsk og nogle på dansk.

Opgaven er ikke bunden, dvs. eleverne skal ikke præsentere et bestemt resultat i deres fremlæggelse, men fokus er på processen; hvordan finder de frem til viden om et givent emne.

Sammisinnaasaat sisamaapput:

M/S Hans Hedtoft

Allagaatit misissugassat tassaapput umiarsuaq Hans Hedtoft umiuneralu pillugu paassisut.
Ilanngullugittaaq misissussavaat qalipakkat marluk – umiarsuit Hans Egede aamma Gertrud Rask. Maluginiassavaat qalipanneqarnerminni umiarsuit qanoq isikkoqartinniarnersut, sunalu oqaluttuariniarneqarnersoq.

Innaanganeq/Thule

Allagaatit Innaanganermut Knud Rasmussenimullu tunngasunik imaqrarput.
Aammattaaq atuartut isummersorfigissavaat qalipagaq "Søkongen" Søren Sølo Nielsenip qalipagaa. Tassani pineqarpoq Knud Rasmussenip umiarsuaasa ilaat – Søkongen – kisiannili sunaaffa umiarsuaq tassaavoq Kap York; eqqumiitsuliortuata atii paarlaattoorsimagamigut.

Ittoqqortoormiit/Scoresbysund

Allagaatit imaraat Scorebysundip tunngavilerneqarnerata nalaani allattugaatit.
Ilanngulluguttaaq atuartut isummersorfigissavaat eqqumiitsuliortup Pia Arkep atuakkiaa "Stories from Scoresbysund/Scoresbysundhistorier".

Ulluinnarni inuuneq

Allagaatit imaraat talittarfiup/umiarsualiviup eqqaani inuunermit oqaluttuarisaanikkut allagaatit.
Aammattaaq atuartut isummersorfigissavaat qalipakkat marluk umiarsualiviup eqqaani 1920-kunni inuunermik takutitsisut, Emanuel A. Petersen qalipagai.

Der er fire forskellige emner:

M/S Hans Hedtoft

Arkivæsken indeholder forskellige historiske dokumenter om Hans Hedtoft og forliset. Desuden skal eleverne tage stilling til to marinemalerier – af skibene Hans Egede og Gertrud Rask. De skal se på, hvordan skibene præsenteres og males, og hvilken fortælling malerierne fortæller om skibene.

Kap York/Thule

Arkivæsken indeholder historiske dokumenter om Kap York/Thule og Knud Rasmussen. Desuden skal eleverne tage stilling til maleriet "Søkongen" af Søren Sølo Nielsen. Det forestiller et af Knud Rasmussens skibe – Søkongen – men viser i virkelighedenskabet Kap York, fordi kunstneren har byttet rundt på navnene.

Scoresbysund

Arkivæsken indeholder historiske dokumenter om anlæggelsen af kolonien Scoresbysund. Desuden skal eleverne tage stilling til kunstneren Pia Arkes bogværk "Stories from Scoresbysund/ Scoresbysundhistorier"

Hverdagsliv

Arkivæsken indeholder historiske dokumenter om hverdagslivet omkring havnen. Desuden skal eleverne tage stilling til to skitser af livet på havnen i 1920erne af Emanuel A. Petersen.

UMIARSUIT // SKIBENE

ILINNIARTTISIUMUT ILITSERSUUT // LÆRERVEJLEDNING

nk

SULIAQARNERMUT ATASUMIK SULIARISIN- NAASAT ALLAT

Atuaqatigiillusi Nuummi Eqqumiitsulianik Saqqum-
mersitsivimmi ingerlatsererussi periarfissaqarpusi
nassuaasulerlus allagaatinik takuniaanissassinnut.
Atuaqatigiit taamaalillutik takusinnaalissavaat alla-
gaatitoqqat qanganitsat qanoq paarineqarnersut.

Inniminniigitsi: 36 23 30 imaluunniit arkiv@arkiv.gl

Najooqutassat paasissutissallu ujarnissaat sammine-qarmata ingerlataq taamaattoq annertunerusumik suliaqarnissamut piareersaatitut suliaritinneqarsin-naavoq, aammali immikkoortillugu inuiaqtigilerner-mik oqaluttuarisaanermilluunniit sammisanut akunner-miliunneqarsinnaalluni.

Ilinniartitsisutut pisariaqartikkukku atuakkat najoqqutairneqartut pissarsiarinissaat, imaluunniit ingerlatsinermut naleqqutunik allanik atuartitsissuteqarsinna-anerlutit, Nunatta Allagaateqarfia piareersimavoq attaveqarfifineqarnissaminut.

FOR- OG EFTERARBEJDE

Når I som klasse har gennemført forløbet på Nuuk Kunstmuseum, har I mulighed for at booke en omvisning på arkivet. Her kan eleverne se, hvordan et arkiv fungerer og se de originale historiske dokumenter.

Book på : 36 23 30 eller arkiv@arkiv.gl

Med sit fokus på kilder og kildebrug kan forløbet bruges som forberedelse til projektopgaven eller andre større opgaver, men forløbet kan også bruges som et indslag i de samfundsfaglige fag, eller som bidrag til historie.

Har du som lærer brug for litteraturhenvisninger eller en introduktion til, hvilke undervisningsemner der passer til forløbet, så er du velkommen til at kontakte Arkivet.